

Marek Strzala (*Uniwersytet Jagielloński, Kraków*)

Orzecznictwo austriackiego Sądu Najwyższego w sprawie reprezentacji wyznaniowych osób prawnych Kościoła Katolickiego

Streszczenie

Austriacki Sąd Najwyższy opowiada się za, występującą również w Polsce, recepcją w państwowym porządku prawnym majątkowego prawa kanonicznego w zakresie reprezentacji wyznaniowych osób prawnych Kościoła Katolickiego. Stąd poglądy i argumentacja zawarta w uzasadnieniach jego orzeczeń zapadłych w stanach faktycznych dotyczących zarządu majątkiem kościelnym ma znaczenie także dla polskiej praktyki.

W latach 1959-2013 zapadło kilkanaście orzeczeń na tle najróżniejszych stanów faktycznych, poczynając od sprzedaży nieruchomości, poprzez oddanie jej w najem lub dzierżawę, po zbycie prawa do łowiska rybnego i zawarcie umowy o pracę. Na kanwie tych zdarzeń, wypowiedziano szereg istotnych poglądów prawnych. Przedmiotem orzeczeń austriackiego Sądu Najwyższego było m.in. znaczenie terminu alienacji (*sensu stricto* i *sensu largo*), obowiązek badania przez sąd norm prawa kanonicznego z urzędu, głębokość recepcji norm prawa kanonicznego, możliwość wyrażenia zgody wymaganej prawem kanonicznym *per facta concludentia* czy samodzielność pełnomocnika uprawnionego do zarządu majątkiem kościelnym. Poruszona została także kwestia autonomiczności kanoniczoprawnej regulacji umowy dzierżawy i najmu względem norm o alienacji.

Prezentowane orzecznictwo zwraca uwagę na liczne problemy związane ze stosowaniem majątkowego prawa kanonicznego w praktyce obrotu. Zarazem wskazuje ono na niebezpieczeństwa z nimi związane i dostarcza szeregu argumentów stronom w ewentualnych postępowaniach sądowych.

Słowa kluczowe: Kościół Katolicki; prawo kanoniczne; Austria; Sąd Najwyższy; recepcja prawa kanonicznego; Kodeks Prawa Kanonicznego; alienacja; majątek kościelny

Acting on the behalf of legal entities of the Catholic Church in the light of the Austrian Supreme Court's judgements

Summary

The Austrian Supreme Court, in a similar way to the Polish Supreme Court, states that canon law rules governing church property are relevant in the field of acts of legal entities of the Catholic Church. Hence, the views and arguments presented in its judgements in cases concerning the management of ecclesiastical property are also important for Polish legal practice. Between 1959 and 2013 a number of judgements were issued. There were a variety of cases, starting from the sale of the immovable property, through leasing it, and ending with the sale of fishery rights and contract of employment. In relation to those events a number of relevant legal views were stated by the Austrian Supreme Court. It considered the meaning of the term “alienation” (in the strict and broad sense), the obligation of a judge to examine canon law requirements for managing ecclesiastical property, the relevance of the particular canon law, the possibility of giving consent required by canon law *per facta concludentia* and scope of proxy authorization to manage church property. The question of treating the lease as an alienation in terms of the Code of Canon Law has also been raised. The case-law deals with many problems associated with the application of canon law in practice and provides a number of arguments to the parties in possible court proceedings.

Key words: Catholic Church; canon law; Austria; Supreme Court; canon law reception; Code of Canon Law; alienation; ecclesiastical property